

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کارکردهای شناختی نیمکره‌های
راست و چپ در افراد آسیب‌دیده مغزی
(ضربه مغزی و سکته مغزی)

مؤلف:

سعیده قادری

www.ketab.ir

سرشناسه: قادری، سعیده، ۱۳۶۷ -
عنوان و نام پدیدآور: کارکردهای شناختی نیمکره‌های راست و چپ در افراد آسیب‌دیده مغزی (ضربه مغزی و
سکته مغزی)، مولف سعیده قادری

مشخصات نشر: تهران: نشر تعالی، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۱۲۰ص: مصور، جدول.

شابک: ۱۲۰۰۰۰ ریال ۹۴۲۷۶-۸۰۰-۹۷۸-۶۰۰

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه

موضوع: مغز-مسلط نیمکره

موضوع: اختلالات شناختی

موضوع: مغز-زخم‌ها و آسیب‌ها

موضوع: مغز-ضایعات

رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ ۲۸۵/۵/۴۲ ک QP

رده بندی دیویی: ۶۱۲/۸۲۵

شماره کتابشناسی ملی: ۲۲۸۷۵۶۳

نام کتاب: کارکردهای شناختی نیمکره‌های راست و چپ در افراد آسیب‌دیده مغزی (ضربه مغزی و سکته مغزی)

مولف: سعیده قادری

مدیر هنری: جعفر خدادی

ناشر: تعالی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۳

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

شابک: ۹۴۲۷۶-۸۰۰-۹۷۸-۶۰۰

نشانی پست الکترونیک: taalibook@yahoo.com

نشانی اینترنتی: www.taalibook.com

نشانی مرکز پخش: تهران میدان انقلاب، ابتدای جمالزاده شمالی، کوچه معینی،

نیش کوچه صالحی، پلاک ۴

تلفن: ۰۹۱۲۲۰۲۷۴۲۵

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

حق چاپ و نشر برای انتشارات تعالی محفوظ است.

پیش‌گفتار

آسیب مغزی از مهم‌ترین عوارض تروما و تروماتیک است که در سنین زیر ۴۰ سال می‌باشد و درصد قابل توجهی از مرگ‌های ناشی از تروما و تروماتیک را شامل می‌گردد (سوسین و همکاران، ۱۹۸۹)؛ سالانه ۸۰۰۰۰ تا ۹۰۰۰۰ نفر در آمریکا در اثر آسیب مغزی دچار عوارض شدید شده و از کار افتاده می‌شوند (تورمن و همکاران، ۲۰۰۶). سوانح ترافیکی، تهاجم و سقوط به عامل عمده آسیب مغزی در جوامع مختلف می‌باشند (ووباکس و همکاران، ۲۰۰۸). میزان بروز آسیب مغزی در جوامع مختلف متفاوت است، به طوری که آمار از ۸۳ تا حدود ۴۰۰ در صد هزار نفر بهنجاریت گزارش شده است (آندلیک^۱ و همکاران، ۲۰۰۸).

آسیب مغزی، آسیب شایعی است که به عنوان یک نگرانی عمده در حفظ مراقبت سلامت در ایالات متحده جلوه می‌کند. طبق گزارش‌های حاصل از بخش‌های اورژانس سالانه بیش از یک میلیون ویزیت به خاطر آسیب تروماتیک مغز انجام می‌شود که اکثر آن‌ها از نوع آسیب مغزی ناشی از سکنه مغزی و ضربه مغزی هستند. با این همه، احتمالاً آمار مذکور کمتر از میزان واقعی است چرا که بسیاری از افراد به دنبال آسیب سر به پزشک مراجعه نمی‌کنند. شواهد نوظهوری که از عواقب بلندمدت آسیب مغزی خبر می‌دهند، نهادهای قانونگذاری ایالتی و ملی را بر آن داشته است تا مقرراتی برای کاهش هرچه بیشتر آسیب مغزی وضع کنند. تشخیص آسیب مغزی می‌تواند دشوار باشد و این مسئله با توجه به فقدان تعریفی همگانی برای آسیب

مغزی دشوارتر شده است. از این گذشته، هیچ سنجه عینی مستقیمی برای تشخیص یا بررسی میزان بهبودی وجود ندارد، هیچ درمانی که اثربخشی اثبات شده‌ای داشته باشد، در دست نیست. علاوه بر این، مطالعات همه‌گیر شناختی، حکایت از آن دارند که در اثر آسیب‌های مغزی متعدد، در دراز مدت، نقایص شناختی حادث می‌شود (اسکورزا و مکاران، ۲۰۱۲)؛ با این حال، تحقیقات پزشکی کمی به بررسی عملکردهای شناختی ناشی از آسیب مغزی پرداخته‌اند و نتایج حاصله از تحقیقات در این خصوص نیز با یکدیگر در تناقض هستند. لذا ضرورت انجام پژوهش در مورد بررسی و مقایسه عملکرد شناختی افراد آسیب‌دیده مغزی (سکته مغزی و ضربه مغزی) در حلقه تکالیف مربوط به نیمکره راست و چپ وجود دارد تا با شناخت بهتر این موضوع، داده‌های مفیدتری در اختیار درمانگران قرار گیرد و بدین ترتیب گام‌های مؤثرتری در شناخت و کمک به بهبود نقایص شناختی حاصل از آسیب مغزی بیماران برداشته شود.

فهرست مطالب

مقدمه..... ۹

فصل اول: کلیات

- (۱) مقدمه..... ۱۶
- (۲) نگاهی به ساختارها و کارکردهای مغز..... ۱۸
- (۳) سیناپسها و انتقال دهنده های عصبی..... ۲۶
- ۱-۳ انتقال دهنده های نوروشیمیایی..... ۲۸
- ۲-۳ داروها و انتقال دهنده های عصبی..... ۲۹
- (۴) لوب های مغزی..... ۲۹
- ۱-۴ قطعه پیشانی مغز و کارکردهای اختصاصی آن..... ۳۰
- ۲-۴ ضایعات قطعه پیشانی مغز..... ۳۱
- ۳-۴ قطعه آهیانه ای مغز و کارکردهای اختصاصی آن..... ۳۳
- ۴-۴ ضایعات قطعه آهیانه ای مغز..... ۳۴
- ۵-۴ قطعه پس سری و کارکردهای اختصاصی آن..... ۳۶
- ۶-۴ ضایعات قطعه پس سری..... ۳۶
- ۷-۴ قطعه گیجگاهی مغز و کارکردهای اختصاصی آن..... ۳۷
- ۸-۴ ضایعات قطعه آهیانه ای مغز..... ۳۸

- ۵) نوروسایکولوژی آسیب مغزی..... ۳۹
- ۶) اختلالات مغزی..... ۴۱
- ۱-۶) سکنه مغزی..... ۴۱
- ۲-۶) آثار سکنه مغزی..... ۴۳
- ۳-۶) جنبه‌های روانی- اجتماعی سکنه مغزی..... ۴۵
- ۴) نقش سن، جنسیت و عوامل خطرزای زیستی و فرهنگی- اجتماعی در سکنه مغزی..... ۴۷
- ۵-۶) بررسی کیفیت زندگی در بیماران مبتلا به سکنه مغزی..... ۴۷
- ۱-۶) ضربه مغزی..... ۴۹
- ۶-۷) بررسی اجزای عوارض روانی ضربه‌های مغزی..... ۵۰
- ۶-۸) انواع اختلالات روانی بعد از ضربه مغزی..... ۵۳
- ۷) کارکردهای شناختی مغز..... ۵۵
- ۸) آسیب مغزی و نواقص شناختی..... ۵۷

فصل ۴. تحقیقات انجام شده

- ۱) پیشینه تحقیقات انجام شده در جهان..... ۶۲
- ۲) پیشینه تحقیقات انجام شده در ایران..... ۶۴

فصل سوم: موردکاوی (Case Study)

- ۱) طرح پژوهش..... ۶۸
- ۲) جامعه و نمونه آماری..... ۶۸
- ۳) روش نمونه‌گیری..... ۶۸
- ۴) روش اجرای پژوهش..... ۶۸
- ۵) ابزار پژوهش..... ۶۹
- ۶) روش تجزیه و تحلیل داده‌ها..... ۷۰

فصل چهارم: یافته‌های موردکاوی

- (۱) مقدمه..... ۷۲
- (۲) داده‌های توصیفی..... ۷۲
- (۳) نتایج حاصل از تحلیل واریانس چندمتغیره (MANOVA)..... ۷۵

فصل پنجم: جمع‌بندی

- (۱) جمع‌بندی..... ۸۴
- (۲) محدودیت‌های پژوهش..... ۹۰
- (۳) پیشنهاد‌های پژوهشی..... ۹۰

فهرست منابع

- منابع فارسی..... ۹۴
- منابع لاتین..... ۹۶
- پیوست‌ها..... ۱۰۷